

phosphorescente rehaussée dans son caractère spectral par l'entourage de combinaisons de couleurs. Souvent, le noir et le blanc sont expliqués comme des opposés aux mêmes prophéties inquiétantes incarnées par la couleur.

Si l'on porte un regard global sur *Germinal*, il apparaît que chaque couleur a été traitée spécifiquement par Zola. Par exemple noir semble chargé de toutes les connotations négatives et le rouge apparaît spécialisé dans l'évocation de la violence individuelle et collective. Si le rouge et le noir ont tous deux un sens politique (anarchisme et révolution), Zola semble discréditer la couleur noire de l'anarchisme au profit du symbolisme révolutionnaire en faisant de Souvarine un personnage très "noir".

Dans la dernière page du roman apparaît une couleur nouvelle, le vert, avec le thème de la germination présent dans le titre. Seul ce thème permet de réconcilier les trois couleurs, le noir devenant le sol où germe le grain, le rouge représentant la chaleur et le soleil, conditions indispensables pour que surgissent l'espoir et la vie (le vert) [4].

Ainsi, *Germinal* était une grande source de fierté pour Zola dans sa représentation réaliste de l'exploitation minière, parce que tout au long du livre, le symbolisme devienne aussi important que la représentation de l'interaction entre la classe ouvrière et les propriétaires de mines.

Література

1. Alexis P. Emile Zola. Notes d'un ami. G. Charpentier, 1882.
2. Dezalay A. Lectures de Zola, A. Colin, 1973. 125 p.
3. Pages A. La bataille littéraire. Essai sur la reception du naturalisme a l'epoque de *Germinal*. Librairie Segquier, 1989. 276 p.
4. Золя Е. Твори: У 2 т.: Т. 2. Завоювання Плассана; Жерміналь: пер. з фр. Київ : Дніпро, 1988. 725 с.

НІМЕЦЬКА МОВА ЯК ДРУГА ІНОЗЕМНА: ЛЕКСИЧНИЙ АСПЕКТ

Дутка М. В.

*старший викладач кафедри української та іноземних мов
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна*

Вивчення іноземних мов – нагальна потреба українців, що впевнено крокують шляхом інтеграції в європейське співтовариство. Однією із ланок володіння іноземною мовою є лексична компетентність, без якої практичне застосування мови неможливе. Нині німецька мова впевнено посідає друге місце

після англійської в ієрархії вивчення іноземних мов в Україні, тому актуальним є питання вивчення німецької мови як другої іноземної (а часто і навпаки).

Проблема вивчення іноземних мов в умовах штучного білінгвізму та мультилінгвізму завжди була в полі зору лінгвістів. У своїх дослідженнях учені звертають увагу на явища лінгвістичної інтерференції у процесі взаємодії мовних систем [1; 2; 4]. При вивченні німецької мови як другої іноземної дуже часто вплив першої іноземної мови, що нею вже студент володіє, на другу, що тільки вивчається, є сильнішим, ніж вплив рідної мови, і носить як позитивний, так і негативний характер. Прогнозування та попередження перенесення особливостей первинної іншомовної системи на систему вторинної можливе на основі порівняльного аналізу мовних систем кожної з них. Як зазначає відомий лінгвіст Ю. Жлуктенко, порівняльний аналіз має важливе значення, бо «синхронно-порівняльна лінгвістика – це прикладна галузь мовознавства, джерела якої лежать у практиці навчання іноземних мов» [3, с. 7].

Порівняльний аналіз англійської та німецької мов допомагає краще зрозуміти особливості та різні аспекти кожної з них, передбачити труднощі та помилки студентів і виробити заходи для попередження негативної інтерференції першої іноземної мови. Обидві мови належать до германської групи індоєвропейської сім'ї мов. У розвитку і структурі цієї групи мов помітні взаємні зв'язки, спільні закономірності й тенденції, та водночас існує ряд відмінностей.

Подібність лексичного запасу в обох мовах пояснюється значною мірою історичними умовами розвитку обох країн. У середині V ст. германські племена англів, саксів та ютів, що проживали на німецькому узбережжі Північного моря, перетнувши море, завоювали Британські острови. З діалектів цих племен і сформувалася давньоанглійська мова. Це зумовило значну частину слів, що в обох мовах однаково вимовляються та пишуться, а відомий поет XIX ст. Клаус Грот навіть писав: “Also, wer Plattdeutsch kann, kennt zu Zweidritteln Englisch” [7, с. 19].

Завоювання нормандцями Англії в 1066 р. призвело до значного впливу французької мови на англійську, до появи багатьох французьких запозичень – особливо в ті сфери, що в них англійській мові не вистачало своїх власних засобів вираження, та появи нових словотвірних тенденцій. Ці зовнішні впливи, територіальна відокремленість, а також глибинні процеси всередині кожної мови спричинили різні напрями в розвитку англійської та німецької мов, і, нарешті, дві різні мови.

Нині обидві мови існують і змінюються, зазнаючи впливу одна одної та поглинаючи нові запозичення. Особливо активно ці процеси відбуваються, починаючи з 1945 року. Щоправда, треба зазначити, що в англійській мові кількість запозичень з німецької мови є незначною, наприклад, *kindergarten*, *sauerkraut*, а також новотворів таких, як *hamburger*, *applestrudel*. У той час як

німецьку мову заповнили англіцизми та новотвори, що призвело до виникнення мовного суржику (його ще називають *Denglisch*). Ці запозичення набули поширення в усіх галузях життя німців, зокрема, таких, як:

політика й економіка: *Boom, Job, Hearing, Telebanking, Outsourcing*;

техніка та дослідження: *Blackout, Update, Online, E-Mail, Hotline*;

культура і дозвілля: *Jogging, Skateboard, Surfing, Wellness, Babysitter*.

З'явився і ряд новотворів, яких насправді в англійській мові немає, наприклад: *Handy, Dressmann, Twen, Showmaster, Pullundern* та ін. [6, с. 64–65].

У деяких галузях, наприклад, у науці, економіці, побутовій сфері зараз дуже мало нової німецької термінології. Пояснення цього феномена шукають в тому, що англо-американський словниковий запас становить 700 000 одиниць, а німецький – 400 000, або у тому, що все, що походить з англо-американського простору, багатьом видається прогресивним та інновативним, а це, в свою чергу, залишає певні відбитки у мові. За даними німецьких лінгвістів загальна кількість англо-американізмів вже в 90-х роках складала близько 6000 слів [4, с. 103]. У структурному плані запозичення відбуваються як на рівні окремих лексем, так і на рівні словосполучень. Особливо багата на англіцизми сучасна молодіжна мова.

При навчанні другої іноземної мови потрібно враховувати ці випадки запозичень. Вони певним чином здійснюють позитивний вплив на засвоєння лексики вторинної мовної системи. Характер взаємодії мов на рівні слова змінюється в залежності від того, знайоме дане слово студентам з першої мови чи ні, а також від способу пред'явлення слова. При пред'явленні із зоровою опорою збільшується позитивне перенесення. При подачі лексем, які відносяться до поширеної лексики щоденного вжитку, слід звертати увагу студентів на те, що багато слів у німецькій мові можна зрозуміти з контексту, якщо використати знання англійської мови, навіть без зазираання у словник (*Haus, Maus, Name, Hand, Knie, Ball, warm*).

Виходячи зі свого практичного досвіду викладання німецької мови як другої іноземної, хочу зауважити, що деколи й подібності, очевидні лише на перший погляд значною мірою визначають труднощі й помилки при вивченні двох іноземних мов (наприклад, слова, подібні за звучанням або за написанням, мають різне значення: *Gift – gift, Bad – bad, bekommen – become, Rest – rest*). Адже, незважаючи на спільне історичне походження, обидві мови розвивалися по-різному. Цей фактор змушує звернути більшу увагу на аналіз відмінностей з метою попередження негативної інтерференції першої іноземної мови, що буде предметом наших подальших досліджень.

Література

1. Вайнрайх У. Языковые контакты. Состояние и проблемы исследования. Пер. с англ. Киев : Вища школа, 1979. 263 с.

2. Жлуктенко Ю. Лингвистические аспекты двуязычия. Киев : Вища школа, 1974. 174 с.
3. Жлуктенко Ю. Синхронно-порівняльна, або конфронтативна, лінгвістика. *Німецько-українські мовні паралелі*. Київ : Вища школа, 1977. 252 с.
4. Сидоров О. В. Прагматический статус заимствований в современном немецком языке. *Взаємодія одиниць різних рівнів германських, романських і слов'янських мов*. Київ : КДППМ, 1991. С. 10–14.
5. König E., Ludwig O. Englisch-Deutsch. *Praxis Deutsch*. 1983. Nr. 58. S. 11–18.
6. Richtiges und gutes Deutsch. Wörterbuch der sprachlichen Zweifelsfälle. 5. Auflage, Band 9. Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag, 2001. S. 64–65.
7. Steinert D. Englisch ist ja gar nicht so anders! *Praxis Deutsch*. 1983. Nr. 58. S. 19–21.

БАЙДУЖІСТЬ ГЕРОЯ ЯК ГОЛОВНА КОМПОНЕНТА ПОВІСТІ АЛЬБЕРА КАМЮ «СТОРОННІЙ»

Золотий Д. М.

*студент факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

«Усвідомлення того, що ми померемо, перетворює наше життя в жарт». «Перша ознака початку пізнання – бажання померти. Це життя здається нестерпним, інше – недосяжним. Уже не соромишся того, що хочеш померти; просиш, щоби тебе перевели зі старої камери, котру ти ненавидиш, у нову котру ти лише почнеш ненавидіти. Позначається тут і залишок віри, що під час цього шляху по коридору випадково пройде головний, гляне на в'язня і промовить: «Цього не запирайте. Я беру його до себе» [1].

Перед нами вислови Альбера Камю та Франца Кафки відповідно, вчитуючись у ці слова ми побачимо різноманітні зв'язки. Ось Франц Кафка доповнює Камю, даючи нам наочний приклад «жарту», хтось інший може побачити певну синонімічність висловів, та те що помітить абсолютно кожен читач – це лаконічність Камю.

Схожою стилістикою послуговується автор і у своєму романі «Сторонній», проте у визначенні стилю письма цього твору варто бути дуже обережним, називаючи його лаконічним, адже мається на увазі не та сама лаконічність, якою,